

3. Ozeychuk A. Trends in the construction market of Ukraine in 2024. URL: <https://surl.li/eldciu> (Date of access: 16.02.2025)
4. The concept of implementing BIM - Building Information Modelling in Ukraine. 2019. P. 5. URL: <https://surl.li/fnoxmm> (Date of access: 16.02.2025)
5. Structural changes and challenges in the construction industry of Ukraine: analysis and forecasts. Kyiv School of Economics. 2024. 111 p. URL: <https://surl.li/drfyxe> (Date of access: 16.02.2025)
6. The official website of State Statistics Service of Ukraine. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (Date of access: 18.02.2025)
7. In May 2024, the new Directive on the Energy Performance of Buildings entered into force (EU/2024/1275) – Energy Performance of Buildings Directive (EPBD). Confederation of Builders of Ukraine. URL: <https://surl.li/bxfiwb> (Date of access: 13.02.2025)
8. Lyska P. O. Management of the corporate social responsibility of the enterprise as a factor of sustainable development. *Economy and Society*. 2023. Vol. 54. P. 6-8. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2817/2737> (Date of access: 13.02.2025)
9. What is green building and why is it important? UkraineInvest. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/31-05-22-2/> (Date of access: 13.02.2025)

## **ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ В ПРОЄКТАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ**

КОЛМАКОВА О. М., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та маркетингу

ЛИСЕНКО Б. С., аспірант

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Сталий розвиток та зелена економіка є ключовими напрямками сучасної економічної політики, спрямованими на гармонізацію економічного зростання з екологічною безпекою. Витрати на реалізацію таких проєктів мають свою специфіку, що зумовлено необхідністю впровадження екологічних технологій, дотриманням регуляторних вимог та залученням спеціального фінансування.

Основними категоріями витрат у проєктах сталого розвитку є [1; 2]:

1. Формування витрат у проєктах зеленої економіки можна поділити на такі категорії: капітальні витрати (витрати на будівництво, закупівлю екологічного обладнання, розробку та впровадження технологій); операційні витрати (витрати на експлуатацію та обслуговування екологічних об'єктів); адміністративні витрати (витрати на управління проєктом, отримання екологічних сертифікатів та ліцензій); витрати на дослідження та інновації (інвестиції у розробку нових екологічних технологій).

2. Фактори, що впливають на формування витрат – це: технологічні аспекти (застосування новітніх технологій зменшує довгострокові витрати); регуляторні вимоги (відповідність екологічним стандартам може збільшувати початкові витрати); фінансові механізми (гранти, субсидії та екологічні кредити впливають на загальний рівень витрат); суспільні фактори (підтримка громади та громадські ініціативи можуть зменшити витрати завдяки волонтерству та спонсорським внескам).

3. Специфіка фінансування сталих проєктів (джерела фінансування): державні програми та гранти; зелені облігації та інвестиційні фонди; кредитування під низькі відсоткові ставки; приватні екологічні інвестиції; впровадження принципів "зелених інвестицій", коли фінансування надається лише тим проєктам, що мають позитивний екологічний ефект.

4. Вплив екологічних інновацій на витрати у довгостроковій перспективі: енергоефективні рішення; використання відновлюваних джерел енергії; зменшення викидів та утилізації відходів.

Ініціатором реалізації проєктів сталого розвитку, зеленої та синьої економіки є Європейський Союз. Європейська зелена угода є відповіддю Європейського Союзу на виклики, пов'язані з кліматичними змінами та екологічною безпекою. Це стратегія економічного розвитку, спрямована на створення справедливого та процвітаючого суспільства з сучасною та ефективною економікою, що передбачає нульові чисті викиди парникових газів до 2050 року. Вона також гарантує захист довкілля та здоров'я громадян, водночас забезпечуючи сталий економічний розвиток без надмірного використання ресурсів.

Інвестиційний план сталого розвитку Європи є фінансовим інструментом Європейської зеленої угоди. Він передбачає значні капіталовкладення у різні сектори економіки. Для досягнення кліматичних та енергетичних цілей до 2030 року знадобляться додаткові інвестиції в розмірі 260 мільярдів євро щорічно. З огляду на це, Європейська комісія планує посилювати кліматичні амбіції та залучати додаткові інвестиції для реалізації екологічних та соціальних ініціатив.

Глобальний ринок «зелених» облігацій значно зріс за останні роки, досягнувши 225 мільярдів євро у 2019 році. Проте існує потреба у створенні ефективних механізмів, що допоможуть пов'язати політичні цілі з наявними приватними фінансовими ресурсами. Інвестиційний план Європи мобілізує понад 1 трильйон євро приватних і державних сталих інвестицій упродовж наступного десятиліття, створюючи чітку структуру для екологічного переходу в ЄС.

Перехід до кліматично нейтральної зеленої економіки включає три ключові аспекти [2; 3]:

Мобілізація фінансування: План залучить щонайменше 1 трильйон євро сталих інвестицій протягом наступного десятиліття через бюджет ЄС. Це забезпечить найбільшу частку державних витрат на клімат та довкілля за всю історію, залучаючи приватні фінанси та підтримуючи регіони, які найбільше постраждали від переходу, через Механізм справедливого переходу.

Формування сприятливих умов: План створить належні умови для інвесторів і державного сектору, забезпечуючи економічно ефективний, соціально збалансований і справедливий перехід. Важливу роль відіграють таксономія ЄС, принцип енергоефективності, стійкість та фінансові інструменти, які допоможуть спрямовувати інвестиції у сталий розвиток. Для державного сектору визначальними стануть Європейський семестр, Екологічний огляд впровадження та плани в рамках Енергетичного союзу.

Підтримка реалізації проєктів: План передбачає спеціалізовану допомогу державним органам і ініціаторам проєктів у визначенні, структуризації та реалізації сталих ініціатив. Це включатиме оцінку фінансових потреб, планування інвестицій і безпосередню підтримку як державних, так і приватних проєктів.

Формування витрат у проєктах сталого розвитку та зеленої економіки є складним процесом, що залежить від технологічних, фінансових та регуляторних факторів. Використання екологічних інновацій дозволяє не лише знизити загальні витрати, але й підвищити ефективність реалізації проєктів. Подальші дослідження у цій сфері допоможуть розробити оптимальні фінансові стратегії для підтримки зеленої економіки.

#### **Література:**

1. United Nations. Sustainable Development Goals Report 2022. URL : <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/> (дата звернення: 17.02.2025)
2. European Commission (2021). Green Deal and Sustainable Finance. URL : [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal_en) (дата звернення: 17.02.2025)
3. World Bank (2020). Financing Sustainable Development: Innovative Solutions for Green Economy. URL : <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/79631c55908be598da5362fa23186ccb-0340022025/original/World-Bank-IBRD-Impact-Report-2020.pdf> (дата звернення: 17.02.2025)

## **ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АСПЕКТАХ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

КОЛМАКОВА О. М., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та маркетингу

ТКАЧЕНКО А. С, студентка

*Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова*

Зелена економіка та сталий розвиток є важливими поняттями, які визначають сучасні тенденції розвитку суспільства. Вони передбачають відповідальне ставлення до використання ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення сталого економічного зростання.